

My z KSM

Kwartalnik Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej (ukazuje się od 1992 r.) Nr 1/116/2025

Wiosną ceny rosną!

Niestety, wiosna w tym roku przywita nas nie tylko upragnionym rozkwitem przyrody, ale też podwyżkami. Od 1 kwietnia wzrosną opłaty za wywóz śmieci, a z końcem miesiąca wejdą w życie nowe ceny wody i odprowadzania ścieków. Oznacza to, że Mieszkańcy będą musieli głębiej sięgnąć do kieszeni.

Przypominamy, że Spółdzielnia nie ma na to żadnego wpływu, ponieważ jedynie pośredniczy w przekazywaniu opłat.

[czytaj na stronie 4](#)

Rewitalizacja skwerów na Osiedlach KSM

Dzięki rewitalizacji Mieszkańcy zyskają estetyczne, bezpieczne i funkcjonalne skwery, idealne do odpoczynku na świeżym powietrzu.

[czytaj na stronie 5](#)

Zapraszamy do Baru CBM przy ul. Zagórskiej 62

Dzięki współpracy KSM z PSS SPOŁEM powstało miejsce oferujące smaczne posiłki w przystępnej cenie.

[czytaj na stronie 11](#)

Mandat za dokarmianie gołębi

Największym problemem związanym z dokarmianiem ptaków jest ich masowe gromadzenie się wokół miejsc, gdzie regularnie znajdują pożywienie. Skutkiem są liczne zanieczyszczenia ich odchodami elewacji budynków, balkonów, czy elementów małej architektury. Nie pozostawiajmy jedzenia dla nich na parapetach, chodnikach, skwerach - zgodnie z art. 145 Kodeksu wykroczeń za zanieczyszczanie miejsc publicznych grozi mandat w wysokości nie niższej niż 500 zł.

[czytaj na stronie 3](#)

Nowa treść zapowiedzi po połączeniu się z biurem Spółdzielni

Zmiana zapowiedzi telefonicznej, która została wdrożona na prośbę mieszkańców, ma na celu usprawnienie komunikacji i pozwala na bardziej intuicyjne połączenie z administracją osiedlową lub wybranym działem KSM.

Każdy, kto zadzwoni na numer **centrali biura KSM (41 34-16-000)**, usłyszy teraz jasną i szczegółową zapowiedź, która pomoże w szybkim połączeniu się z odpowiednim działem. Po krótkiej informacji o nagrywaniu rozmowy, dzwoniący będą mogli wybrać numer wewnętrzny, który odpowiada ich potrzebom, lub poczekać na zgłoszenie się pracownika. Dzięki temu, mieszkańcy nie będą musieli już szukać numerów, co ułatwi i przyspieszy załatwienie spraw.

Poniżej prezentujemy numery wewnętrzne, które można wybrać, aby połączyć się z odpowiednim działem. Jeśli będą Państwo mieli jakiegokolwiek uwagi dotyczące formy zapowiedzi telefonicznych, prosimy o kontakt z administracją osiedlową lub sekretariatem Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Zadzwoń na 41 34-16-000, a następnie wybierz:

- Punkt informacyjno-obserwacyjny: numer **380**
- Administracja osiedla Zagórska-Północ: numer **700**
- Administracja osiedla Zagórska-Południe: numer **560**
- Administracja osiedla Sady: numer **520**
- Administracja osiedla Sandomierskie: numer **760**
- Dział członkowski: numer **270**
- Dział czynszów i lokale użytkowe: numer **330**
- Dział techniczny – sprawy budowlane, instalacje sanitarne: numer **131**
- Sprawy elektryczne: numer **121**
- Zakład energetyki ciepłej: numer **540**
- Sekretariat: numer **200**

(TN)

W NUMERZE

Tężnia solankowa przy fontannie "ZODIAK"

Dzięki wygranemu projektowi stworzymy oazę zdrowia dla mieszkańców

Czytaj na stronie 4

Zmiany w regulaminie Kieleckiego Budżetu Obywatelskiego

Informujemy o nowych zasadach budżetu w 2025 roku. Czy zwiększą one szanse na realizację pomysłów mieszkańców?

Czytaj na stronie 7

Nowe zasady segregacji odzieży i odpadów tekstylnych

Spółdzielnia zwiększa liczbę pojemników na odzież używaną, by pomóc mieszkańcom w prawidłowej segregacji

Czytaj na stronie 10

Czy Kielce wrócą do programu STOP dla czadu?

Czytaj na stronie 12

Protesty przeciw budowie drogi ekspresowej S74 przez Kielce

Protesty przeciw planowanej budowie drogi ekspresowej S74 przez Kielce miały już miejsce 14, 27 lutego i 28 marca. Mieszkańcy, którzy biorą udział w tych wydarzeniach, wyrażają swoje zaniepokojenie planowaną inwestycją, która ich zdaniem negatywnie wpłynie na jakość życia w mieście.

fb.com/s74.kielce

Protestujący domagają się zmiany trasy drogi ekspresowej, która ma przebiegać przez tereny zamieszkane, co wiąże się z hałasem, zanieczyszczeniem powietrza oraz zniszczeniem terenów zielonych. Ich głównym postulatem jest ochrona zdrowia i środowiska, a także zachowanie przestrzeni rekreacyjnych w Kielcach.

(TN)

Dokarmianie ptaków – czy wiesz, że możesz za to zapłacić mandat?

Dokarmianie ptaków, choć może wydawać się nieszkodliwym gestem, niesie za sobą poważne konsekwencje. Niszczenie elewacji budynków, zanieczyszczanie przestrzeni publicznych, ryzyko chorób i wzrost populacji gryzoni to tylko niektóre z problemów, które generuje. Coraz więcej miast i spółdzielni mieszkaniowych wprowadza zakazy w celu ograniczenia tego zjawiska, a osoby nieprzestrzegające przepisów mogą zostać ukarane grzywną.

Dlaczego dokarmianie ptaków szkodzi?

Największym problemem związanym z dokarmianiem ptaków jest ich masowe gromadzenie się wokół miejsc, gdzie regularnie znajdują pożywienie. Skutkiem tego są liczne zanieczyszczenia - odchody ptaków uszkadzają elewacje budynków, pomniki, balkony oraz elementy małej architektury, takie jak ławki czy place zabaw.

Zanieczyszczone przestrzenie miejskie to nie tylko kwestia estetyki, ale również zagrożenie dla zdrowia. Odchody ptaków mogą przenosić niebezpieczne choroby, w tym salmonellozę, ornitozę czy grzybice. Kontakt z nimi stanowi ryzyko, zwłaszcza dla dzieci bawiących się w parkach czy osób starszych korzystających z przestrzeni publicznych.

Dokarmianie ptaków a plaga szczurów

Pozostawianie pożywienia dla ptaków przyciąga nie tylko je same. Resztki jedzenia są doskonałym źródłem pożywienia dla gryzoni,

zwłaszcza szczurów. Szczury z łatwością znajdują niezjedzone okruszki i resztki pokarmu w pobliżu altan śmietnikowych, na osiedlach czy w parkach.

Zwiększona dostępność pożywienia prowadzi do szybszego rozmnażania się szczurów i wzrostu ich populacji w miastach. Szczury nie tylko przenoszą groźne choroby, takie jak leptospiroza, salmonelloza czy toksoplazmoza, ale również mogą uszkadzać infrastrukturę, przegryzając kable, rury czy izolację budynków.

Walka z plagą szczurów wiąże się z dużymi kosztami dla wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, które regularnie muszą przeprowadzać deratyzację. Ograniczenie dokarmiania ptaków to jeden z kluczowych sposobów na zapobieganie problemowi nadmiernej populacji gryzoni.

Gdzie dokarmianie jest zabronione?

W wielu miastach w Polsce obowiązują lokalne przepisy zakazujące dokarmiania ptaków. W Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej taki zakaz wynika z „Regulaminu porządku domowego dla użytkowników lokali mieszkalnych”. Dotyczy on dokarmiania ptaków na balkonach, parapetach okiennych, loggiach oraz w pobliżu altan śmietnikowych.

Nieprzestrzeganie zakazu może prowadzić do uszkodzeń infrastruktury. W przypadku zniszczenia elewacji budynków lub innych elementów wspólnej przestrzeni, zarządcy mogą dochodzić roszczeń finansowych od osób, które przyczyniły się do szkód poprzez regularne dokarmianie ptaków.

Mandat za dokarmianie ptaków? To możliwe!

Choć w Polsce nie ma ogólnokrajowego zakazu dokarmiania ptaków, konsekwencje takiego

działania mogą być kosztowne. Zgodnie z art. 145 Kodeksu wykroczeń, za zanieczyszczanie miejsc publicznych grozi mandat w wysokości nie niższej niż 500 zł.

Straż miejska może ukarać osoby, które pozostawiają jedzenie na chodnikach, skwerach czy balkonach, ponieważ prowadzi to do zanieczyszczenia przestrzeni, przyciąga ptaki i stwarza idealne warunki do rozwoju gryzoni.

Warto pamiętać, że jeśli dokarmianie ptaków jest konieczne, powinno odbywać się wyłącznie w miejscach wyznaczonych przez zarządcę terenu. W przeciwnym razie takie działanie jest traktowane jako zaśmiecanie przestrzeni publicznej, co może skutkować nałożeniem grzywny.

Nie karm ptaków chlebem!

Jednym z najczęściej popełnianych błędów jest dokarmianie ptaków chlebem. Choć wydaje się to popularną praktyką, jest ona wyjątkowo szkodliwa. Chleb nie dostarcza ptakom niezbędnych składników odżywczych i może prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych, w tym chorób układu pokarmowego.

Jeśli decydujemy się na dokarmianie, lepiej wybierać ziarna zbóż, nasiona słonecznika czy specjalistyczne mieszanki dostępne w sklepach zoologicznych.

(TN)

Nowe wyremontowane balkony przy ul. Szczecińskiej 3

Tężnia solankowa przy fontannie „Zodiak” – oaza zdrowia dla mieszkańców

Już wkrótce mieszkańcy będą mogli cieszyć się nowym, prozdrowotnym miejscem w samym sercu Osiedla „Zagórska Południe”. W parku osiedlowym, tuż obok fontanny „Zodiak”, powstanie tężnia solankowa – największa tego typu instalacja w Kielcach. Projekt, zgłoszony do „Kieleckiego Budżetu Obywatelskiego” przez jednego z mieszkańców Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej, zdobył ponad 1100 głosów, co pozwoliło mu zająć czwarte miejsce w kategorii projektów małych inwestycyjnych i przejść do realizacji.

Na początku marca Urząd Miasta Kielce ogłosił postępowanie przetargowe na realizację tego projektu, które wyłoni wykonawcę. Oferty na wykonanie zadania można było składać do 24 marca. Tężnia solankowa, o wysokości 3-3,5 m i średnicy 2-2,5 m, z zadaniem z gontu bitumicznego, ma zostać oddana do użytku jeszcze w tym roku. Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, mieszkańcy będą mogli skorzystać z dobroczynnych właściwości solanki już latem!

Spółdzielnia aktywnie wspierała ten projekt – od pomocy przy przy-

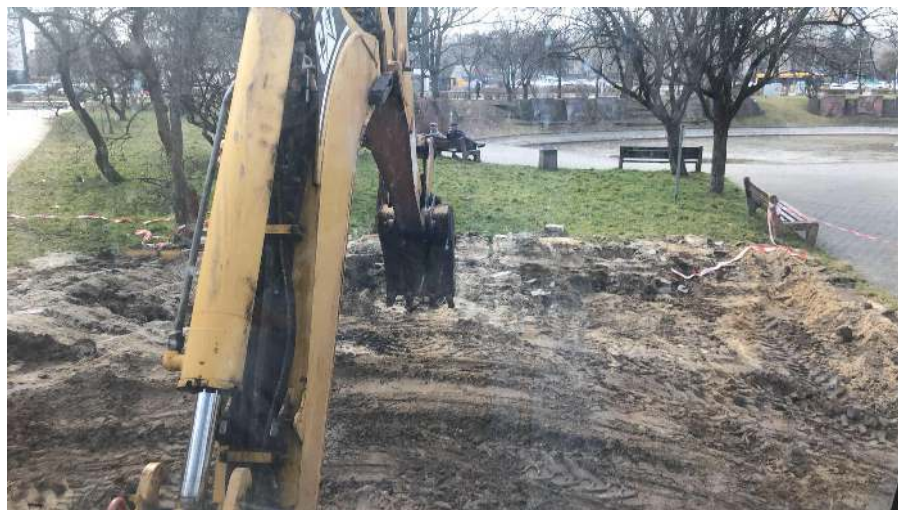
gotowaniu dokumentacji, przez zachęcanie mieszkańców do głosowania, aż po współpracę przy opracowywaniu planu funkcjonalno-użytkowego. Obecnie, w ramach współpracy z Urzędem Miasta, rozpoczęliśmy pierwsze prace, które mają na celu przygotowanie terenu pod montaż tężni. Tężnia solankowa nie tylko poprawi jakość powietrza, ale stanie się również doskonałym miejscem relaksu, rekreacji i integracji mieszkańców. Dzięki swoim prozdrowotnym właściwościom pozytywnie wpłynie na układ oddechowy

i ogólne samopoczucie. Ponadto, tężnia będzie idealnym uzupełnieniem istniejącej infrastruktury w parku, w tym placu zabaw, boiska do gry w boule oraz fontanny „Zodiak”.

To kolejny krok w tworzeniu zdrowych, przyjaznych przestrzeni na naszych osiedlach.

Z niecierpliwością czekamy na moment, kiedy tężnia solankowa stanie się nowym, ulubionym miejscem wypoczynku i spotkań mieszkańców KSM oraz całych Kielc. To wyjątkowy projekt, który dzięki zaangażowaniu wszystkich stron, zmienia naszą przestrzeń na lepsze.

(TN)

Trwają prace rozbiórkowe i przygotowanie terenu pod tężnię

Podwyżka opłat za wywóz odpadów i wody – zmiany od kwietnia 2025 roku

Od 1 kwietnia 2025 roku w Kielcach wejdą w życie nowe stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Zgodnie z uchwałą Rady Miasta Kielce z dnia 5 grudnia 2024 roku, miesięczna opłata za odpady segregowane wzrośnie z 19 zł do 25 zł od osoby, natomiast opłata za odpady zmieszane, które nie są segregowane, wzrośnie z 38 zł do 50 zł miesięcznie na osobę.

Należy podkreślić, że decyzja

o podwyżce została podjęta przez władze miasta i nie jest zależna od Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Niestety – nie jest to również ostatni wzrost opłat, który już niedługo odczują mieszkańcy, ponieważ od 30 kwietnia wzrosną ceny wody i odprowadzania ścieków do kwoty 13,73 zł/m³.

Zachęcamy wszystkich mieszkańców do starannego segregowania odpadów, co nie tylko wpłynie na obniżenie wysokości opłat, ale

również przyczyni się do ochrony środowiska naturalnego. Segregacja odpadów to prosty sposób na zmniejszenie negatywnego wpływu na naszą planetę, a także sposób na obniżenie kosztów, które ponosimy za ich wywóz. Dodatkowo, prawidłowa segregacja pozwala uniknąć kar za brak selektywnej zbiórki.

Kielecka Spółdzielnia Mieszkaniowa aktywnie wspiera segregację, dostosowując infrastrukturę do

obowiązujących przepisów. W ramach tych działań, do tej pory na Osiedlach w administracji KSM, zbudowano ponad 30 nowych altan śmietnikowych, które są wyposażone w elektrozaczepy i w większości zasilane energią z paneli fotowoltaicznych. Jest to krok w stronę odpowiedzialności mieszkańców za właściwą segregację odpadów i dalszego rozwoju ekologicznych rozwiązań na osiedlach.

(TN)

Przestrzeń przyjazna mieszkańcom – remonty i inwestycje Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej

W listopadzie 2024 roku Kielecka Spółdzielnia Mieszkaniowa rozstrzygnęła przetarg na rewitalizację kilku zaniedbanych przestrzeni na swoich osiedlach. Dzięki tym działaniom dotychczas nieestetyczne i mało funkcjonalne tereny zmieniają się w nowoczesne, przyjazne miejsca do rekreacji i wypoczynku. W ramach tego przetargu

Prace budowlane przy ul. Wiosennej

kompleksową modernizację przejdą:

- **Skwer przy ul. Wiosennej 1** prace budowlane już się rozpoczęły, a ich zakończenie planowane jest na przełom marca i kwietnia 2025 r.
- **Skwer przy ul. Karłowicza 1 - 3** - kolejny teren, który zyska nowy wygląd po zakończeniu prac przy ulicy Wiosennej.
- **Teren przy ul. Mazurskiej 64 - 66** - będzie zrewitalizowany jako trzeci w kolejności.
- **Zagospodarowanie terenu przy ul. Zagórskiej 70 - 72** - w planach

na bieżący rok. Obecnie trwa przygotowanie dokumentacji projektowej, która umożliwi rozpoczęcie realizacji w najbliższym czasie.

Każdy z projektów obejmuje: zerwanie starych, zniszczonych nawierzchni i wykonanie nowych alejek oraz placów montaż elementów małej architektury – nowych ławek i koszy na śmieci oraz nasadzenia zieleni, które urozmaicą przestrzeń i wprowadzą więcej natury pomiędzy budynkami.

- *Naszym celem jest stworzenie miejsc, które będą służyć mieszkańcom przez lata. Dzięki rewitalizacji zyskają oni estetyczne, bezpieczne i funkcjonalne skwery, idealne do odpoczynku na świeżym powietrzu* – podkreśla Prezes Zarządu Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej, Anna Pyk.

Budowa skweru i drogi p.poż. między budynkami Zagórska 43 - 45

Koncepcja modułowego parku kieszonkowego przy ul. Karłowicza

Niezależnie od rewitalizacji skwerów realizowana jest także inna ważna inwestycja – budowa drogi pożarowej wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Zagórskiej 43 - 45. Poza niezbędną infrastrukturą przeciwpożarową projekt przewiduje również poprawę estetyki i funkcjonalności tego obszaru.

Tempo realizacji inwestycji uzależnione jest od warunków atmosferycznych. Jeśli aura będzie sprzyjać, mieszkańcy już wkrótce będą mogli cieszyć się zarówno nowoczesnymi skwerami, jak i uporządkowaną przestrzenią z nową drogą pożarową.

Wszystkie te działania to krok w stronę podniesienia jakości życia na osiedlach KSM - więcej zieleni, bezpieczna infrastruktura i miejsca, gdzie można odpocząć lub spotkać się z sąsiadami.

(TN)

Poradnik działkowy

Wiosenne porządki w ogródkach. Już najwyższy czas je rozpocząć!

Pod wieloma budynkami Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej można podziwiać urokliwe ogródki tworzone z pasją przez mieszkańców. Dzięki ich zaangażowaniu nasze osiedla nabierają wyjątkowego charakteru. Wiosną i latem zachwycają one feerią barw kwiatów i soczystą zielenią krzewów. Jako Spółdzielnia z podziwem obserwujemy Waszą pracę i dbałość o te zielone zakątki – dziękujemy za Wasz trud i poświęcenie!

Wielu mieszkańców KSM jest także właścicielami działek na Rodzinnych Ogródkach Działkowych. To doskonałe miejsce do odpoczynku, uprawy warzyw, owoców i kwiatów, a także idealna przestrzeń do spędzania czasu na świeżym powietrzu. Aby ogródki cieszyły oko aż do późnej jesieni, warto wiosną – gdy ziemia i rośliny po zimie wymagają szczególnej troski pamiętać o kilku prostych zasadach:

Dobór roślin wielosezonowych - warto sadzić kwiaty, które kwitną przez długi czas, np. bratki i tulipany wiosną, lawendę i jeżówki latem, a wrzosy jesienią. Dzięki temu rabaty będą kolorowe przez cały sezon.

Pielęgnacja krzewów – wiosną przycinajcie krzewy ozdobne, takie jak np. tawuły czy berberysy, aby pobudzić je do bujnego wzrostu. Regularne usuwanie suchych gałązek i chwastów pozwoli im rosnąć zdrowo.

Ogródek Stanisławy i Władysława Dworzaków przy bloku Nowowiejska 24

Ogródek przed budynkiem Nowowiejska 24

Pamiętajcie o ochronie roślin - warto zastosować środki ochrony roślin, które zabezpieczą je przed chorobami i szkodnikami, które mogą pojawić się w cieplejsze dni. Można stosować naturalne preparaty lub ekologiczne metody, takie jak sadzenie roślin odstraszających szkodniki.

Usuwanie resztek roślinnych - zimą na ogródkach mogą pozostać opadłe liście, zwiędłe rośliny czy resztki ubiegłorocznych kwiatów. Ważne jest, aby oczyścić rabaty z tych resztek, aby rośliny mogły oddychać, a nowe pędy mogły swobodnie rosnąć.

Nawożenie gleby – wiosna to doskonały czas na nawożenie gleby, która po zimie może być uboga w składniki odżywcze. Używajcie nawozów organicznych lub naturalnych, które wspomogą wzrost roślin.

Podlewanie z umiarem - wiosną gleba zatrzymuje więcej wilgoci, dlatego warto dostosować częstotliwość podlewania do pogody. W upalne dni najlepiej robić to wcześniej rano lub wieczorem, aby zminimalizować parowanie wody. Dzięki takim staraniom ogródki i działki będą cieszyć oczy nie tylko ich opiekunów, ale także wszystkich mieszkańców oraz przechodniów przez wiele miesięcy.

Życzymy owocnego i udanego sezonu ogrodniczego!

(TN)

Zmiany w Regulaminie Kieleckiego Budżetu Obywatelskiego. Czy nowe zasady zwiększą szanse na realizację pomysłów mieszkańców?

13 marca na sesji Rady Miasta Kielce uchwalono zmiany w regulaminie Kieleckiego Budżetu Obywatelskiego, które będą obowiązywać już w nadchodzącej edycji. Zostały one wprowadzone w odpowiedzi na sugestie mieszkańców i konieczność dostosowania przepisów do wymogów ustawowych. Dzięki tym zmianom mieszkańcy Kielc będą mieli większe możliwości zgłaszania i realizacji swoich pomysłów na poprawę przestrzeni miejskiej.

Podział projektów i nowa organizacja głosowania

Jedną z kluczowych zmian jest podział projektów na dwie kategorie: ogólnomiejskie i rejonowe. Projekty ogólnomiejskie to te, które przekraczają wartość 300 tys. zł, a projekty rejonowe są zadaniami do 300 tys. zł. Mieszkańcy będą mogli wybrać jeden projekt ogólnomiejski oraz dwa projekty rejonowe. W ramach tegorocznej edycji budżetu obywatelskiego na realizację pomysłów kielczan zostanie przeznaczonych rekordowe 10,5 mln zł.

Większe szanse dla projektów rejonowych

Zmiany obejmują również nową organizację głosowania i podział Kielc na pięć rejonów, odpowiadających okręgom wyborczym. Dzięki temu projekty zgłaszane przez mieszkańców mniejszych rejonów będą miały większe szanse na realizację. 60% puli KBO zostanie przeznaczony na projekty rejonowe, po 12% dla każdego z pięciu obszarów miasta, natomiast 40% trafi na projekty ogólnomiejskie.

Nowe zasady dostępności obiektów oraz udział organizacji pozarządowych

Nowy regulamin wprowadza także obowiązek zapewnienia ogólnodostępności obiektów powstałych w ramach KBO. Zarządcy tych obiektów będą zobowiązani do ich nieodpłatnego udostępniania codziennie w godzinach 8:00-22:00, przez minimum 35 godzin tygodniowo. Dodatkowo, organizacje pozarządowe będą miały możliwość zgłaszania projektów realizowanych na nieruchomościach będących własnością miasta lub przekazanych im w użytkowanie wieczyste.

Zaproszenie do aktywności

Zarząd Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej planuje złożyć swoje projekty do Kieleckiego Budżetu Obywatelskiego i liczy na zaangażowanie mieszkańców. Zachęcamy do kreatywności i zgłaszania swoich pomysłów. Jako Spółdzielnia, zapewniamy wsparcie merytoryczne przy realizacji projektów i bę-

dziemy towarzyszyć mieszkańcom na każdym etapie składania wniosków.

Harmonogram edycji 2026

Zgłoszenia projektów rozpoczną się na przełomie kwietnia i maja 2025 roku. Wszystkie pomysły zostaną poddane weryfikacji, a wyniki oceny poznamy pod koniec wakacji. Głosowanie na projekty odbędzie się w tradycyjnym terminie, czyli na przełomie września i października, a realizacja zwycięskich projektów rozpocznie się w 2026 roku.

Serdecznie zapraszamy do aktywnego udziału w Kieleckim Budżecie Obywatelskim. To doskonała okazja, by wspólnie decydować o przyszłości naszych osiedli.

(TN)

budzetobywatelski.kielce.eu

Lorens - dzierżawca dawnej rzeźni miejskiej przy ulicy Zagórskiej

Stanisław Lorens (ur. 1886 r. - zm. 1963 r. w Kielcach) - syn Karola i Teofili z Sułków - pochodził z Suchedniowa. Uczęszczał do 5-klasowej szkoły elementarnej w Kielcach, po ukończeniu której rozpoczął naukę w zawodzie rzeźniczo - wędliniarskim. Do 1907 r. pracował jako czeladnik rzeźniczy na terenie Kielc, Pruszkowa, Sosnowca i Krakowa. W 1904 r. wstąpił do Polskiej Partii Socjalistycznej (PPS) przyjmując ps. "Kazimierz", był kolporterem prasy i pracował w dziale organizacyjno - agitacyjnym PPS. W 1906 został skazany przez carski sąd na 15 lat katorgi (tj. kary ciężkich przymusowych robót połączonej z zesłaniem na odległe tereny Rosji). Zważając na fakt, że w toku procesu był zwolniony z aresztu za kaucją, to po wydanym wyroku od razu zaczął się ukrywać i szczęśliwie uniknął aresztowania oraz zsyłki. Po przedostaniu się na teren zaboru austriackiego wstąpił do Polskiej Partii Socjalno - Demokratycznej Galicji i Śląska Cieszyńskiego wciąż kontynuując działalność rewolucyjną. W 1913 r. wyjechał do Kanady w obawie przed represjami ze strony państw zaborczych. Dopiero po odzyskaniu niepodległości powrócił do Polski i w 1920 r. zamieszkał na stałe w Kielcach. Po zawarciu małżeństwa aż do swej śmierci mieszkał wraz z małżonką Julianną z Rutczyńskich (ur. 1904 r. - zm. 1976 r.) we własnym domu przy ulicy Zagórskiej 38 (zwanym przez okolicznych kielczan "kamienicą Lorensów"). Na początku lat 30-tych XX wieku założył w Kielcach wędliniarnię. W 1933 r. "Wędliniarnia Stanisław Lorens i Spółka sp. z o. o." (z siedzibą przy ul. Hipotecznej 6) została wpisana do działu B. rejestru handlowego Sądu Okręgowego w Kielcach pod poz. nr 295. Przedmiotem działalności założonej Spółki było prowadzenie przedsiębiorstwa rzeźniczo - wędliniarskiego oraz handel różnymi przetworami mięsnymi. W dwudziestoleciu międzywojennym był wieloletnim starszym kieleckiego Cechu Rzeźników i Wędliniarzy. Od 1934 r. pełnił funkcję wiceprezesa (a następnie prezesa) Izby Rzemieślniczej w Kielcach. Od 1934 r. był także dzierżawcą rzeźni miejskiej przy ulicy Zagórskiej (zwanej przez miejscowych "rzeźnią Lorensa"), a po drugiej wojnie światowej został jej kierownikiem. W 1936 r. został jednym z członków założycieli „Bazaru Rzemiosła”, kielecko - lubelskiej organizacji handlowej rzemiosła z siedzibą w Kielcach. Po drugiej wojnie światowej pełnił funkcję komendanta Ochotniczej Straży Pożarnej, jak również ławnika w Sądzie Wojewódzkim w Kielcach, był też członkiem Stronnictwa Demokratycznego. Stanisław Lorens spoczywa na Cmentarzu Nowym w Kielcach.

Piotr Modzelewski

TK Towarzystwo
Przyjaciół
Kielc

Welke - projektant kieleckiej rzeźni miejskiej przy ulicy Zagórskiej

Alfons Welke (ur. 1827 r. - zm. 1905 r. w Kielcach) - inżynier, architekt, przedsiębiorca, kolekcjoner i propagator ozdobnych wapieni zwanych „marmurami kieleckich”. Pochodził z rodziny szlacheckiej, wyznania ewangelicko - augsburskiego. W 1847 r. ukończył Szkołę Sztuk Pięknych w Warszawie, następnie zdał egzaminy w Radzie Budowniczej Królestwa Polskiego i Cesarskiej Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu. Następnie został nauczycielem w Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie. W 1867 r. został mianowany architektem - inżynierem powiatu kieleckiego i osiedlił się wówczas na stałe w Kielcach. W 1869 r. kupił drewniany dom o sześciu „stancjach” z ogrodem, łąką i polem, usytuowany przy ulicy Domaszowskiej na kieleckim Wielkopolu, gdzie zamieszkiwał wraz z żoną - Amelią z Siwickich (ur. 1839 r. - zm. 1875 r.) oraz dziećmi.

Welke jest projektantem wielu ważnych budynków powstałych w Kielcach na przełomie XIX i XX wieku, takich jak: łaźnia miejska, koszary straży ogniowej i rzeźnia miejska, brał również udział w przebudowie gmachu szpitala św. Aleksandra oraz budynku poczty głównej. W 1876 r. zrezygnował z posady rządowej, zajmując się swoją największą pasją, czyli pozyskiwaniem próbek lokalnych skał i propagowaniem na łamach prasy tematyki "marmurów kieleckich" (tj. kolorowych wapieni, zwanych marmurami z racji ich dekoracyjnych właściwości oraz ze względu na łatwość polerowania). Warto wspomnieć, że Welke w 1873 r. na wystawie światowej w Wiedniu otrzymał dyplom pochwalny za zaprezentowanie 60 próbek „marmurów kieleckich”. Niestety piękny zbiór kilkudziesięciu odmian „marmurów kieleckich” zaginął bezpowrotnie pod koniec I wojny światowej. W czasach współczesnych kolekcja Welkego została odtworzona przez p. Jerzego Jędrzychowskiego (pasjonata geologii i regionalistę), a następnie przekazana do kieleckiego Centrum Geoedukacji na Wietrzni.

Welke był inicjatorem i jednym z założycieli Przedsiębiorstwa Kopalń Marmurów Kieleckich - znanego później jako „Marmury Kieleckie” - które prowadziło eksploatację w kamieniołomach w Chęcinach, Bolechowicach, Kajetanowie, Jaworzni i Górkach Szczukowskich. „Marmury Kieleckie” specjalizowały się w wytwarzaniu kamiennych posadzek, wykonywały też blaty, konsole, parapety, płyty okładzinowe, umywalnie, popielniczki oraz krzyże i nagrobki. Welke przez 16 lat pełnił funkcję prezesa zarządu „Marmurów Kieleckich”, po czym wrócił do służby rządowej, pełniąc w latach 1892 - 1895 funkcję budowniczego miasta Kielce. Ponadto był członkiem dozoru ewangelickiego oraz wiceprezesem zarządu kieleckiej straży ogniowej. Alfons Welke został pochowany na cmentarzu ewangelickim w Kielcach.

Piotr Modzelewski

TK Towarzystwo
Przyjaciół
Kielc

Zmiany w segregacji odpadów – od 1 stycznia 2025 roku

Przypominamy, że od 1 stycznia 2025 roku do pojemników na odpady zmieszane (kolor czarny) nie można wyrzucać odzieży ani tekstyliów. Zachęcamy Państwa do korzystania z blisko 60 pojemników na odzież, które już teraz są ustawione na naszych osiedlach. Aby ułatwić Państwu to zadanie, Spółdzielnia podjęła decyzję o dostawieniu kolejnych 30 sztuk, co oznacza, że na KSM-ie docelowo będzie znajdowało się niemal 90 pojemników na odzież. Ubrania, które tam trafiają, mogą być w różnym stanie, jednak ważne jest, aby były czyste. Odzież nadającą się do ponownego użytku można przekazać na cele charytatywne – do tego służą pojemniki „PCK”. Do pojemników firmy „Wtórpol” należy wrzucać odzież zniszczoną – podartą, z dziurami lub niezdadną do dalszego użytku. Tekstylia, które nie nadają się do ponownego wykorzystania, zosta-

ną przetworzone przemysłowo, np. na czyściwa.

Pojemniki na zużytą odzież

Pamiętajmy, aby do pojemników na odzież nie wrzucać obuwia. Zniszczone, nienadające się do użytku buty należy oddać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przy ul. Magazynowej 3 w Kielcach. PSZOK jest czynny od wtorku do piątku w godzinach 10:00–18:00 oraz w soboty w godzinach 8:00–16:00. Numer telefonu: 609 322 123. Zdadne do ponownego użycia tekstylia można bezpłatnie wysłać za pomocą paczkomatów. Od 2021 r.

firma InPost, we współpracy z Fundacją Odzyskaj Środowisko, oferuje usługę EKOzwroty, umożliwiającą bezpłatne przekazywanie używanych przedmiotów, takich jak odzież, obuwie, książki czy zabawki. Aby skorzystać z tej usługi, wystarczy zapakować czyste i niezniszczone rzeczy, wypełnić formularz online, uzyskać kod EKOzwrotu i nadać paczkę w dowolnym paczkomacie InPost.

Przekazane przedmioty trafiają do profesjonalnej firmy, gdzie są oceniane pod kątem stanu technicznego i możliwości ponownego wykorzystania.

(TN)

Lokalizacja pojemników PCK

Osiedle „Zagórska – Północ”

Pomorska 71/73
Zagórska 57
Źródłowa 21
Mazurska 68 – 70
Mazurska 77
Pomorska 100
Zielińskiego 4
Włoszka 3
Spółdzielcza 7-9
Pomorska 88

Osiedle „Zagórska – Południe”

Zagórska 60
Zagórska 72
Chopina 11
Karłowicza 11
Boh. Warszawy 5
Boh. Warszawy 17
Piekoszowska 50
Bohaterów Warszawy 11
Chopina 15
Zagórska 56-58

Osiedle „Sady”

Nowowiejska 5
Nowowiejska 22,24
Nowowiejska 15
Jesionowa 11/Dębowa 2
Pocieszka 17/Warszawska 47
Pocieszka 5/Wiosenna 2
Wiosenna 3,5,7
Jarzębinowa 4
Jarzębinowa 6

Osiedle „Sandomierskie”

Szczecińska 3
Śląska 10
Daleka 27
Sandomierska 78
Romualda 2
Romualda 4
Śląska 34

Lokalizacja pojemników Wtórpol

Osiedle „Zagórska - Północ”

Pomorska 71/73
Mazurska 68 – 70
Mazurska 64-66

Osiedle „Sady”

Wiosenna 5
Wiosenna 1

Osiedle „Sandomierskie”

Daleka 3/Romualda 2
Sandomierska 78
Szczecińska 3

Nowy Centralny Bar Mleczny przy Zagórskiej – smaczne jedzenie w przystępnej cenie!

1 lutego 2025 roku, na Osiedlu „Zagórska Północ”, rozpoczął działalność Centralny Bar Mleczny. To efekt współpracy Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej z Powszechną Spółdzielnią Spożywców SPOŁEM i odpowiedź na oczekiwania mieszkańców, zwłaszcza osób starszych, które wielokrotnie wskazywały na potrzebę lokalizacji na naszych osiedlach punktu gastronomicznego, oferującego smaczne, domowe posiłki w przystępnych cenach.

Zarówno punkty gastronomiczne, jak i handlowe Społem cieszą się dużym zaufaniem kielczan – również mieszkańcy KSM-u od wielu lat korzystają z bogatej i różnorodnej oferty artykułów spożywczych i nie tylko w naszych osiedlowych sklepach przy ul. Zagórskiej 48 i 62, Szczecińskiej 11 i Pocieszka 17. Dlatego z radością informujemy o poszerzeniu współpracy: gastronomia od Społem Kielce obecna jest na kieleckim rynku od dziesiątek lat, a jej celem jest dostarczenie najwyższej jakości dań wykonywanych na bazie lokalnych produktów pochodzących od

sprawdzonych dostawców.

Popularny w Kielcach „CBM” to kolejny – już czwarty – punkt gastronomiczny PSS Społem Kielce. Bar mieści się w budynku należącym do Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej, przy ulicy Zagórskiej 62.

Centralne Bary Mleczne, takie jak ten przy Zagórskiej, serwują tradycyjne, polskie dania – od zup, przez pierogi, po placki ziemniaczane i aromatyczne zupy, czyli smaki dzieciństwa, które są bliskie każdemu z nas. To doskonałe miejsce dla Seniora, studenta, pracownika korzystającego z przerwy

obiadowej i całych rodzin. Bar od początku przyciąga wielu miłośników smacznej, domowej kuchni i z dnia na dzień cieszy się coraz większą popularnością.

Zarząd Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej prowadzi rozmowy z PSS Społem, by podobny punkt gastronomiczny powstał także na Osiedlu Sady – informuje Prezes Anna Pyk – i wszystko wskazuje, że już niedługo również mieszkańcy tej części KSM-u będą mogli zjeść smaczny, domowy obiad w lokalu przy ul. Pocieszka 17. A wszystko to dzięki dobrej współpracy dwóch największych i najstarszych spółdzielni Kielc: Kieleckiej Spółdzielni Mieszkaniowej i Powszechnej Spółdzielni Spożywców SPOŁEM – tej z branży mieszkaniowej i spożywczej – które od lat zaspokajają potrzeby kolejnych pokoleń kielczan.

(TN)

Czy Kielce wrócą do programu „Stop dla czadu”?

Nie wiadomo jeszcze, czy inicjatywa „Stop dla czadu” zostanie wznowiona. Podczas styczniowej sesji Rady Miasta Kielce radni przyjęli uchwałę kierunkową, która zobowiązuje Prezydenta Miasta Kielce do podjęcia działań w celu przywrócenia tego programu. Zakłada on zakup i dystrybucję czujników tlenku węgla oraz dymu wśród mieszkańców miasta.

Wcześniej, w ramach podobnej akcji, czujniki tlenku węgla (czadu) były rozdawane mieszkańcom Kielc za darmo. Działanie to cieszyło się dużym zainteresowaniem i przyniosło realne korzyści w zakresie poprawy bezpieczeństwa. Czy historia się powtórzy? Władze miasta deklarują chęć kontynuacji

Czujnik czadu można zakupić w sklepie budowlanym przy ul. Pocieszka 17

projektu, ale wszystko zależy od dostępnych środków – na razie nie ma zapewnionych funduszy na jego realizację.

Obowiązek posiadania czujników – bezpieczeństwo w każdym domu

Choć nie wiadomo jeszcze, czy program zostanie reaktywowany, jedno pozostaje bez zmian – to na nas spoczywa odpowiedzialność za bezpieczeństwo w domach. W Polsce prawo nakłada obowiązek montażu czujników tlenku węgla w lokalach, gdzie działają urządzenia spalające paliwa, takie jak piece gazowe czy podgrzewacze wody. W budynkach wielorodzinnych, ze względu na większe ryzyko pożaru, zaleca się również instalację czujników dymu.

Tlenek węgla, potocznie nazywany czadem, to bezbarwny i bezwonny gaz, który może być śmiertelnie niebezpieczny. Powstaje w wyniku niepełnego spalania paliw, a jego obecność w pomieszczeniach najczęściej wynika z wadliwie działających urządzeń grzewczych lub problemów z wentylacją. Regularna kontrola i serwisowanie gazowych podgrzewaczy wody to kluczowe działania, które mogą zapobiec tragedii. Każdy mieszkaniec powinien również zgłaszać wszelkie nieprawidłowości dotyczące systemu wentylacyjnego do administracji osiedla.

Investycja w życie – czujniki mogą uratować zdrowie i życie

Koszt zakupu czujnika tlenku węgla i dymu to zaledwie kilkadziesiąt złotych, a urządzenia te mogą uratować życie. Warto pamiętać, że czujniki nie tylko sygnalizują niebezpieczeństwo, ale dają również cenny czas na reakcję – przewietrzenie pomieszczeń, wyłączenie wadliwego urządzenia lub wezwanie pomocy.

Chociaż na razie nie wiadomo, czy miasto zapewni mieszkańcom bezpłatne czujniki w ramach reaktywowanego programu, każdy może samodzielnie zadbać o bezpieczeństwo w swoim domu.

Troska o regularny przegląd instalacji grzewczych oraz montaż odpowiednich detektorów to niewielki wysiłek w porównaniu do zagrożeń, jakie niesie ze sobą czad. Czujniki są powszechnie dostępne na rynku, można je kupić również w naszych, osiedlowych sklepach, np. w sklepie budowlanym przy ul. Pocieszka 17 czy w „Amatorze” przy ul. Wojewódzkiej 2.

Czekamy na decyzję władz miasta w sprawie finansowania tej inicjatywy, ale już teraz apelujemy do wszystkich mieszkańców – nie czekajcie na pomoc z zewnątrz. Wasze bezpieczeństwo jest w Waszych rękach.

NIE DLA CZADU

wietrz pomieszczenia, w których korzystasz z term i pieców gazowych

zainstaluj czujnik czadu

OBJAWY ZATRUCIA TLENKIEM WĘGLA

- nie zastrajaj kratki wentylacyjnych
- sprawdź szczelność przewodów kominowych
- sprawdź wentylację, zwłaszcza łazienek
- zaburzenia koncentracji, zawroty głowy, ból głowy
- osłabienie
- wymioty, drgawki, zwolniony oddech
- zaburzenia tętna

112 W każdym przypadku natychmiast zadzwoń po pomoc lekarską!

rcb.gov.pl @RCB_RP @rzadowecentrumbezpieczenstwa @rcbgovpl RCB Rządowe Centrum Bezpieczeństwa